

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1626

§. 2. Facile esse Deo, luxuriosos ad tentatos in castos, & tranquillos ac
pacificos commutare

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45802](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45802)

nerunt. Et quãuis n̄ Dominus diligit tabernacula Iacob, super omnia tamen illa
(vt idem David ait) diligit portas Sion. Hoc est licet valde diligit luctatores &
pugnaces, continuè gerentes bellum cum passionibus: multò tamen ampli-
us eas diligit, quã suas passiones iam vicerunt, & optata fruuntur pace.

Ex quo fit, vt perfectior gratioꝛque sit Deo Castitas pacifica, quã con-
tinentia pugna: quando scilicet pax in legitima pugna est obtenta. Quod
Sanctus Thomas approbat ac declarat dicens: non semper esse melius, quod
est difficilius, & maiorem adfert dolorem; nec semper esse minus bonum,
quod suauius est, ac facilius: sed respiciendam potius esse originẽ, & causam,
vnde id prouenit. Quod si causa sit naturalis, aut merè exterior: facilitas ex
ea orta imminuit meritum, quare cõplexione frigidus; & ipsa natura horrẽs
eius: odi voluptates; & vbi nō ad sunt earũ occasiones: minus meretur quòd
sit continens; quã qui valde calida est cõplexione; & ad huiusmodi volupta-
tes propensa; & vbi sunt eis potiendi occasiones: quibus tamen omnibus i-
pse resistit, vt castus euadat. Quod si omnium horũ causa sit spiritualis, pia, &
laude digna: facilitas ex eo proueniens auget meritũ. Quare qui magno spi-
ritus feruore, aut Charitatis magnitudine, aut insigni fortitudine (quã in pu-
gnando adhibuit, sibiq; vim intulit) ed deuenit, vt non sentiat difficultatẽ in
actionibus virtutis; sed potiùs dulcedine quadã afficiatur, magna; pace, ac
tranquillitate in castitate potiatur: multò ampliùs meretur, Deoq; placet,
quã, qui magnas sentit repugnantias ob ignauiam suã in pugnando cõtra
eas. Neque par fuisse, feruentem, ob suauitatem, quam ubi tanquam sui la-
boris præmium comparauit, aliquam iacturam facere; neq; obtenta victo-
ria causa debet esse, cur lucrum imminuatur, sed potiùs, vt augeatur.

§. 2. Facile esse Deo, luxuriosos ac tentatos in castos, & tranquillos ac pacificos
commutare.

Q VAMVIS vera sint quæ diximus: non desunt tamen multi, non solum in-
ter gentiles & hæreticos, sed etiã Christianos, adeò vitio luxuriæ dediti,
& qui toties propriarum concupiscentiarũ flammis vrantur, vt impossibile
sibi iudicent, diu consistere, quin hoc igne comburantur, & in aliquod gra-
ue peccatũ labantur. Alij etiã sunt, nec pauci adeo his tẽtationibus vexati, vt
non possint sibi persuadere, si posse eò peruenire, vt ab eis liberentur, & ca-
stitate pacifica, & Angelica puritate potiantur. Et quãuis ad vtrosq; conuin-
cendos sufficiebant, quæ diximus, de omnipotẽtia Dei: cui (vt S. Bernard. pa-
truo suo valde incredulo dixit) facillimũ est facere quod hominib. est diffi-
cillimũ credere; tamẽ vt omnino sese victos dedãt, vtilissimã quandã doctri-
nã hic ponemus à Cassiano insinuatã, præmittẽdo: de possibilitate, & excel-
lẽtia virtutũ non debere vitiosos & imperfectos homines iudiciũ ferre ex
eo, qd ipsi in se ipsis experiũtur; aut quod ppriũ iudiciũ ex ratiocinationib.

n Psal. 86, 2

Castitas
pacifica Deo
gratissima.
2. 2. q. 155.
art. 4. ad 2.

Coll. 12. c. 8.
Imperfecti
homines
de v. ruiti-
bus iudiciũ
non ferant.

pro-

*Perfecto-
rum iudicio
standum.*

proprie imbecillitati in nitentibus dicat; sed ex eo, quod perfecti & experientia quorum iudicio merito subijcere se debent, cum audiunt; possibile & facile esse, quod ipsi impossibile, aut difficillimum reputabant. Cuiusmodi multa sunt exempla in ipsa natura. si enim rustico alicui diceretur: variis etis mutationibus, ex quadam herba fieri linum adum, & ex rudioris tritici frustulis chartam confici subtilem; & ex quadam massa terrea splendidi vitru, si nihil huiusmodi prius audiuisset, & proprio tantu iudicio vteretur diceret hæc omnia esse impossibilia, & quasi deliria: sed si multi viri grati ei dicerent: se proprijs oculis talia fieri vidisse, non posset is fidem non habere: alioquin inurbanus, & stultus iudicaretur. Quod si ad locum illud duceretur, in quo illa fiunt; proprijs que oculis ea videret: ex vna parte stupesceret, videns aded extraordinarias mutationes posse ab arte fieri: altera autem parte propriam ignorantiam incusaret, ac disceret similia posterum credere. Hunc igitur, in modum rudes in schola virtutum crederent merito debent, diu is: eisdem versatis & exercitatis: cum ex propria experientia testantur: non esse vllum hominem aded carnalem & laicium, qui non possit fieri castus; neq; vllum aded tentatum, & oppugnatum, qui possit ad quietem & pacem peruenire. Nam, si ex quadam terrea massa vitru, ars vel ex vnico statu conficere vas vitreum aded pulchrum & purum: quanto facilius diuina omnipotentia poterit diuini sui spiritus habitu, & inspirationis efficacitate carnalem hominem in spiritualem, & terrenum in celestem commutare; & Angelicam castitatem, non habenti communicare. Istra oculis Religiosoru monasteria: inter quos, multos inuenies castissimos, quos gratia diuina per totam vitam a culpa graui præseruat, etiamsi graui sustineant pugnam; & alios multos, qui fruuntur iam suæ victoriæ pace, & maiori multo animi letitia, quod sensuales voluptates repellant, ac reijciunt, quàm homines sæculares habere possint in eisdem procurandis.

Li. 3. Confess. s. u.

EST O memor, quid euenerit S. Augustino dubitanti, an posset seruare castitatem: cui Dominus noster illam ostendit serenam, & non dissolutam, & laudem, quæ honestè (inquit) blandiebatur, vt vehirem, neque dubitare extendens ad me suscipiendum, & amplectendum pijs manus plenas gregibus bonorum exemplorum. Ibi tot pueri, & puella; ibi iuuentus multa, & omnis ætas, & graues viduæ, & virgines anus; & in omnibus ipsa continentia nequaquam sterilis, sed fecunda mater filiorum gaudiorum de marito Domine. Et irridebat me iussione ex hortatoria, quasi diceret: tu non poteris quod isti & istæ! An vero isti, & istæ in semetipsis possunt ac non in Domino Deo suo? Domine Deus eorum me dedit eis. Quid in te stas, & non stas? projice te securus in eum, noli metuere: non se subtrahet, vt cadas. Projice te securus, excipiet te, & sanabit te. Accipe, inquam, hoc consilium, sicut

illud accepit S. Augustinus, & virile concipe propositū, magno feruore incipiendi pugnare contra tuas tentationes, confidens in Dei Omnipotentia, quæ ad eam te pugnam inuitat, ad maiorem ipsius gloriam. & forte experientis mox cordis tui mutationem, quemadmodum dixit S. Dauid, intra se ipsū; a nōo capi: seruire scilicet Deo. Et statim ita mutatu se sensit, vt adiecerit: *hæc mutatio dextera excelsi*; & ob similes mutationes quas in se experiebat, exclamauit alia vice dicens: *mirabilia sunt opera tua, & anima mea cognoscit nimis*. Quis (ait Cassianus) in se opera Domini non miretur, cū insatiabilem ventris ingluuiem, & sumptuosam gulæ perniciosamq; luxuriam, ita in se viderit fuisse compressam, vt vix ipsum exiguū ac vilissimum cibum ratō, inuitusq; percipiat? Quis nō obstupescat opera Dei, qui illū ignem libidinis, quem naturalem antea, & velut inextinguibilem esse credebat, ita refriguisse præfenserit, vt ne simplici quidem se corporis motu sentiat incitari? Quomodo non virtutem Domini contremiscat, quisque, cum homines quondam diros, atque truculentos, qui ad fumū iracundiæ furorem etiā blandissimis subditorū irritabantur obsequijs, ad tantā transisse viderit lenitatem, vt non solū nullis iā commouentur iniurijs, sed etiā, cū illatæ fuerint, summa magnanimitate congaudeant? Quis plane non miretur opera Dei ac toto proclamer affectu, *quia ego cognoui, quod magnus est Dominus*, cū vel se, vel alium quempiā ex rapacissimo liberali; ex prodigo, continentem; ex superbo, humilē; ex delicato ac tenero, squalidū hirsutumq; perspexerit; & egestatē atq; angustia præsentiu rerū etiā voluntariē perferentē? Ista sunt profecto, mira opera Dei, quæ peculiariter animæ Prophetæ similitudine eius mirificæ contēplationis intuitu stupefacta cognoscit. Ista sunt prodigia, quæ posuit super terrā: quæ idē Prophetæ considerans ad admirationē eorum cunctos populos aduocat, dicens: *venite & videte oppræ Dei, quæ posuit prodigia super terrā, auferens bellā vsq; ad finē terræ, arcem conteret, & confringet arma, & scintilla cōburet ignis*. Quod. n. maius potest esse prodigiū, quam sub momento breuissimo: ex rapacissimis publicanis, Apostolos fieri; ex persecutoribus truculentis, prædicatores Euangelij patientissimos reddi: ita vt eā, quæ perlequebantur fidem, etiā diffusione sui sanguinis propagarent? Ista sunt opera Dei, quæ se quotidie vnā cū Patre operari filius protestatur, dicens: *Pater meus vsq; hodie operatur, & ego operor*. De istis operibus Dei beatus Dauid in spiritu canēs: *Benedictus, inquit Dominus, Deus Israel, qui facit mirabilia magna solu*. De istis & Amos Prophetæ: *Qui facit, inquit, omnia, & conuertit ea, & transmutat in matutinā vmbra mortis*. Hæc omnia Cassianus, aut Abbas potius Cheremon, cuius illa est de Castitate collatio, qui de mirabilibus hisce mutationibus loquebatur tanquā expertus in se & in alijs: Tunc enim erant

a Psa. 76. 11.

b Psa. 138. 14.
Coll. 12. c. 12

c Psa. 134. 3

d Psa. 459.
In momento
Deus hominem
conuertit.

e Ioan. 5. 17

f Psa. 71. 18.
g Amos. 5. 8
iuxta Lxx.

Cap. 15.

h Ecc. 11. 73.
1 Tob. 14. 14.

*Castitas
sensim ob-
tinetur.
Li. 1. de Vir-
ginibus ad
Sororem.
Apes sym-
bolum vir-
ginitatis
sunt.*

k Cant. 2. 11.

Li. 3. de Vir.

ad eod frequentes, vt ipse dixerit: lex mensibus obtineri posse perfectam C-
stitem a Deo, qui eius ibi tradita documenta seruare. Sed non est, cur De-
tempus prescribamus, sed quisq; faciens suas diligentias, perfectam mutua-
nem exspectet, quando Deo ita placebit. Nam h facile (inquit Ecclesiastica
est in oculis Dei subito honestare pauperem. Quod si moram fecerit, non est
pugna discedendum, sed cum Sancto Iob dicendum: i *Cunctis diebus, quoniam
nunc milito exspecto, donec veniat immutatio mea.*

Cum igitur de lege ordinaria perfecta Castitas sensim obtineatur atque
de, qua ratione, & modo sancti sunt illam consequuti. Quod si eorum ex-
vltus fueris, faciens quod illi fecerunt, obtinebis puritatem, quam illi sunt
secuti. Canditati Castitatis, similes esse debent apibus, de quibus S. Ambro-
sius ait, quod sint symbolum Virginitatis. Nam rore, inquit, pascitur apes
nescit concubitus, mella componit &c. sic ergo spiritu volandum tibi est
fragrantes sanctorum ac sanctorum flores, qui in hac virtute resplendent
& aspiciendum in singulis, quid fecerint ad eam conseruandam; illud quod
ipsi colligendum tanquam caelestem rorem, quo tuas cupiditates mortifices; tu
cor sanctis affectibus dulciores, Attende, quid S. Benedictus fecerit, quod
Franciscus, S. Thomas Aquinas, S. Agnes S. Lucia, & alia clarissima Vir-
gines, ac sanctae: quorum gesta, & supra retulimus, & in posterum referemus.
Prae omnibus autem aspiciendus est flos excellentissimus sanctissimae Virginitatis
Dominae nostrae, summaque opinio & aestimatio eius de ipsa virginitate. Sed
multo amplius ipsemet Dominus, qui se ipsum appellat, *k flore campi, & h
consualit.* & perpendes singula verba, quae in huius virtutis commendatione
dixit. Accipe igitur o virga (ait S. Ambrosius) alas quasi apibus, non corporis
sed spiritus: vt supra vitia carnisque, passiones auoles; eoque pertinias, vt Chri-
sto coniungaris, qui habitat in excelsis. & humilia respicit, cuius pulchritudo
est tanquam cedrus montis Libani; & tantae celsitatis, vt cum radices iaciat in ter-
ra culmine ipso pertingit ad caelum. Inuenies etiam hunc florem in profundis humi-
litate vallibus: si cum cordis humilitate illum qua fueris; & in hortis concludit
recollektionis, & continentiae: si te exercueris in oratione & mortificatione
tuorum desideriorum. Attende, quod Apis ore suo colligat mel, & eodem ore sua
componat: verba, n. virginis pura esse debet sincera, graua, & modesta com-
posita: cuius operum fructus alieni omnino esse debet ab omni amaritudine
pleni vero omni dulcedine: vt sint multis vtilis; siquidem non tibi soli in bot-
tis, sed in commune multorum bonum. Haec S. Ambrosius, qui in alio loco ad-
dit, quod quemadmodum Apes dum vehementioribus ventis flantibus volant
lapillos quosdam pedibus apprehendunt, qui sunt illis tanquam saburra, ut
a tempestate huc illucque pellantur: ita ne castitas tua a retentionum ventis per-
riclitetur, saburrare te oportet cognitione eius, quod ex te ipso habes: con-
derata, vt dictum est, tua inbecillitate & mutabilitate; arripiendo pedibus

tuorum affectum lapidē viam Christam D. N. cuius virtute fortitudinem induent & constantiam in castitate, quam ad eius gloriam intendis.

CONFIRMEMVS prædictā admirabili quodam casu, qui euenit S. Bernardo cum quodam Gallo Nobili ad eodē luxuria vitio dedito, vt ne vel vnicum diē cōtinere se posset. cumq; omnibus, quas eadē sanctus adferebat rationibus, respōderet: se non posse. Tandē die quadam sanctus dixit ei: Si nō vis facere pacem cum Deo, saltem treugas trium dierum facias, tanto tēpore à tuo peccato pro Dei amore abstinendo. Quod ipse annuit, & cōpleuit. Quibus cōpletis ait ad eum iterū Sanctus: alijs tribus diebus iterum abstine, pro amore B. Mariae, quod & fecit. Et hoc facto dixit ei sanctus tertio: Alijs tribus diebus abstine, pro amore omnium Sanctorū quibus cōtinenter transfursis, venit ille ad sanctum, dicens: Nolo tantummodo treugam cū Deo facere, sed & pacem perennem. Cōuersus igitur ex toto corde ad Deum, reliquam vitæ suæ tēpore benè & castè peregit. Ex quo apparet non debere te fiduciam abijcere vincendi prauam tuam consuetudinem etiam inueteratam, valdeque radicatam, Si enim feceris, quod in te est; etiamsi modicum illud sit: omnipotentia Dei commutabit cor tuum, euellet prauam consuetudinem, pacemque tribuet perpetuam cum insigni victoria.

CAPVT IX.

PRVDENTIA IN DIGNOSCENDIS VINCENDISQUE occultis tentationibus contra castitatem; & cauesela in agendo cum viris & feminis; & in moderandis affectibus.

VAMVS in omnibus animæ negotijs tractandis debeant Christiani (iuxta monitum Saluatoris) esse a prudentes sicut serpentes, & simplices sicut columba, sicut in præcedenti tomo est explicatū: in procuranda tamen castitate idem monitum est maioris momenti: anima enim casta, & pura ac simplex sicut columba, nisi prudentiam simul & astutiam habeat serpētis, facillè decipietur ab ipso serpēte infernali: qui etsi in tentationibus omnis generis vitiorum, & contra omnes virtutes valde sit astutus; in ijs tamē, quibus oppugnat castitatē est astutissimus, mille enim artibus & laruis tegit luxurię fœditatem, vt Castitas insensibiliter, & imperceptibiliter laedatur ac destruat. Quamobrē Apostolus, cum Corinthijs dixisset: Respondi vos vni viro Virgine castā exhibere Christo: statim subiecit verba, quæ superius retulimus: Timeo autem, ne sicut serpens Euam seduxit astutia sua, ita corrumpantur sensus vestri, & excuant a simplicitate, quæ est in Christo. Atque si dixisset: ne existimetis, vos omnino esse leucos, ob sponsalia inter animas vestras & Christum celebrata: Sathanas enim, qui Euam in paradiso seduxit, facillè poterit vos etiam Virgines, & in Ecclesiæ paradiso existentes, decipere. Nam sicut tunc loquutus est,

S. Bernardus
in speculo
magno exē-
plo, verbo
consuetudo:
exemplo. 4.

2 Mar. 10, 16
Tract. 3. 6. 7

Prudentia
serpentum
necessaria
castis.

Cap. 7.
2. Cor. 11. 2